

Cuprins

<i>Împărtășirea continuă pro și contra — o dispută perenă și lecțiile ei</i> (diac. IOAN I. ICĂ JR)	5
---	---

I. Prolog românesc: alerta unui păstor

Pastorală mitropolitului NEOFIT CRETANUL (1739) . . .	91
---	----

II. Împărtășirea continuă — pro și contra — documentele unei dispute

NEOFIT KAVSOKALIVITUL, Despre Împărtășirea continuă (1772/1777)	103
Cuvânt-înainte către cititori	103
1. Evlavia lipsită de evlavie	105
2. Adevăratul sens al cuvântului Apostolului: „Să se pună la încercare pe sine însuși și așa să mănânce din această Pâine și să bea din acest Pahar”	111
3. Desăvârșiți și nedesăvârșiți în apropierea de Sfintele Taine	114
4. Adevărata evlavie	128
5. De ce este necesară apropierea continuă?	131
6. Consecințele duhovnicești ale abținerii nejustificate	138
7. Nici un obicei nu prevalează în fața sfintelor canoane ale Bisericii	141

8. Drepturile turmei conduse la critică	145
9. Despre scandal și schismă	148
10. Participarea la aducerea jertfei a celor prezenți la dumnezeiasca Liturghie	152
11. Cum și de către cine se vestește moartea Dom- nului și că îndemnurile Sfinților Părinți adresate credincioșilor nu se deosebesc cu nimic de poruncile corespunzătoare ale Bisericii	156
12. <i>Tomosul Unirii și Mărturisirea Ortodoxă</i>	162
13. Cine este cel cu adevărat sfânt	166
14. Că Biserica nu-i îndepărtează/afurisește pe cei ce calcă poruncile ei	174
SFÂNTUL NICODIM AGHIORITUL, Carte foarte folositoare de suflet despre Împărtășirea continuă cu preacuratele lui Hristos Taine (1783)	179
[Cuvânt către cititori]	179
Post-scriptumul îngrijitorului ediției a III-a (1895) .	183
Prolog	184
Partea I. Despre rugăciunea Domnului	188
Partea a II-a	213
1. Că e necesar ca credincioșii ortodocși să se îm- părtășească frecvent cu dumnezeiescul Trup și Sânge al Domnului	213
2. Că Împărtășirea frecventă cu Sfintele Taine e lucru folositor și mântuitor	226
3. Că faptul de a întârzia cineva să se împărtășească îi produce mare vătămare	239
Partea a III-a: 13 obiecții și răspunsul lor	244
Epilog	278
SFÂNTUL NICODIM AGHIORITUL / LORENZO SCUPOLI, Cuminecare sacramentală și cuminecare spirituală (din <i>Războiul nevăzut</i> , 1796)	285
SFÂNTUL NICODIM AGHIORITUL / GIOVANNI PINAMONTI, Meditație la Taina Sfintei Împărtășanii (din <i>Exerciții duhovnicești</i> , 1800)	301

Dosarul unei polemici (1772–1819): scrisori, mărturisiri de credință, decrete	313
1. Prima intervenție a patriarhului Teodosie (1772)	313
2. Alte scrisori patriarhale ale lui Teodosie (1773)	316
3. Mărturisirea „colivarilor” (1774)	321
4. Condamnarea „colivarilor” de patriarhul Sofronie (1776)	331
5. Disculparea „colivarilor” de patriarhul Gavriil (1781)	337
6. Condamnarea cărții <i>Despre Împărtășirea continuă</i> de patriarhul Gavriil (1785)	338
7. Disculparea cărții <i>Despre Împărtășirea continuă</i> de patriarhul Neofit (1789–1794)	342
8. Mărturisirea de credință a lui Nicodim Aghioritul (1807/1819)	343
9. Tomosul patriarhal din 1807 al patriarhului Grigorie V	373
10. Decretul patriarhal din 1819 al patriarhului Grigorie V	376

III. Mărturiile Tradiției

Canoane din secolul IV și interpretările canoniștilor bizantini din secolul XII	383
SFÂNTUL VASILE CEL MARE, Despre Cuminecare (<i>Epistola 93</i>)	391
Cuminecarea continuă în monahismul secolului IV	393
CUVIOSUL TEODOR STUDITUL, Să nu fim cu nepăsare față de împărtășirea Sfințelor Taine (<i>Cateheza mică 107</i>)	401
SFÂNTUL SIMEON NOUL TEOLOG, Împărtășire continuă cu lacrimi și străpungerea inimii (fragmente)	405

SFÂNTUL GRIGORIE PALAMA, Mărturisire și Împărtășire (<i>Omilia 56</i>)	429
CALIST ȘI IGNATIE XANTHOPOULOI, Cuminecare continuă și cu conștiință curată (<i>Metoda 91–92</i>)	439
SFÂNTUL SIMEON AL TESALONICULUI, Cuminecare continuă pentru toți (<i>Dialog 360</i>) . . .	447
SFÂNTUL NICOLAE CABASILA, Liturghie și sfințire (din <i>Tâlcuire la dumnezeiasca Liturghie</i>)	451
SFÂNTUL NICOLAE CABASILA, Cuminecarea — desăvârșirea vieții în Hristos (<i>Despre viața în Hristos IV</i>)	463
TOMA DIN KEMPEN, Îndemn cucernic spre Sfânta Cuminecare (<i>Despre imitarea lui Hristos IV</i>)	499